

Posudek bakalářské práce Lenky Krejčárkové

Neslyšící dítě ve slyšící rodině. Případová studie

Cílem posuzované bakalářské práce je vypracovat profil konkrétní slyšící rodiny, v níž žije neslyšící dítě.

Ke zvolenému úkolu přistoupila autorka zeširoka, případové studii předcházejí obecné výklady o jazyce a komunikaci a o způsobech komunikace s neslyšícími. Autorka se zde omezuje na výklad základních pojmů, překvapivě včetně těch nejzákladnějších, např. co je to lingvistika (s. 10). V této části práce (o rozsahu 10 s.) dává autorka přednost přebírání vět, resp. částí textu z literatury před vlastními formulacemi, přičemž pracuje hlavně s literaturou popularizační, nikoli s přímými prameny nebo alespoň s učebnicemi nebo s hesly v Encyklopedickém slovníku češtiny. Není tedy příliš zřejmé, do jaké míry obecnější lingvistické problematice rozumí, s většinou uvedených pojmů dále nepracuje.

Druhou část práce (tj. 4. kapitulu) tvoří případová studie: autorka podrobně vykládá jazykově komunikační specifiku vlastní primární rodiny, do níž patří její neslyšící sestra, pro doplnění uvádí podstatně stručnější profil další rodiny podobného charakteru. Pro svůj výzkum zvolila metodu dotazníku, který sama sestavila a předložila jednotlivým členům obou rodin. Je zřejmé, že autorka se v problematice dobře vyzná, přemýšlí o ní v širších kontextech, neomezuje se jen na poznatky získané dotazníkem (ty tvoří jen malou část textu), doplnila je dalšími metodami, zejména rozhovorem. Svoje vlastní vzpomínky na život v primární rodině s neslyšící sestrou, ke kterým přistupuje z různých aspektů, konfrontuje s údaji z literatury (opět převážně popularizační). V dotazníku pro rodiče se jen poslední dvě otázky týkají komunikace v rodině. Oba dotazníky jsou zařazeny jako přílohy.

Poněkud nekorektní se mi jeví formulace hypotézy (4.2.). Podle vlastních slov při formulování hypotézy vychází autorka z dlouhodobého pozorování vlastní rodiny a hypotézu ověřuje právě na své rodině (a ještě na jedné další rodině podobného typu), takže není divu, že hypotéza se z větší části potvrzuje. Oddíl 4. 3. je nevhodně nazván Analýza a interpretace dat, ale o žádnou analýzu ani interpretaci dat tu nejde, je to stručný popis výzkumu.

Za přínosné považuju výklady v oddíle 4. 6. Konkrétní modely komunikace uvnitř rodiny s neslyšícím dítětem. Autorka tu dává nahlédnout do rodinného prostředí a ukazuje, jak se komunikace v čase proměňovala. Ve srovnání s těmito výklady jsou údaje získané z dotazníků relativně chudé a zaznamenávají jen to, co už bylo řečeno jinde v textu. Čtenář by jistě uvítal, kdyby autorka tento oddíl doplnila ještě o komunikační témata: o čem se rodinní příslušníci s neslyšící dívkou bavili, jestli se omezovali na provozní komunikaci nebo nabízeli i další témata.

Poslední oddíl pojednává o domácích znacích – a to jednak obecně, jednak autorka uvádí domácí znaky užívané v obou rodinách. Při obhajobě by mohla vyložit svůj názor na to, proč je/bylo v rodinách podrobených výzkumu domácích znaků tak málo.

Celkově hodnotím bakalářskou práci jako nevyrovnanou. Autorka se cítí jistě, pokud se opírá o svoje jazykové a komunikační zkušenosti, celkem zdařilá je proto část výzkumná. Naproti tomu část teoretická je z velké míry souborem doslovných citací z popularizační literatury, autorka tu vykonala málo samostatné intelektuální práce. Po formální stránce není text zpracován příliš pečlivě. Na některých místech se části textu opakují (např. vymezení termínů idiolekt, sociolekt, dialekt v poznámkách na s. 10 a v textu na s. 11, vymezení pojmu lingvistika v textu na s. 10 a v pozn. 14, o historii vzniku nikaragujského znakového jazyka se píše na s. 15 a na s. 38). Ojedinělé nedostatky jsou v bibliografii: nekorektní odkazování na článek ve sborníku, např. na s. 19 nahoře, nesprávné abecední řazení v seznamu literatury. Formulační nedostatky nejsou příliš četné (pozn. 27, s. 21, s. 41), to se bohužel nedá říci o pravopisných chybách a překlapech.

Přes uvedené připomínky doporučuji bakalářskou práci Lenky Krejčárkové k obhajobě.

2. 9. 2012

Navrhované hodnocení: dobře

Doc. PhDr. Iva Nebeská, CSc.